

ДОШКІЛЬНА ПЕДАГОГІКА

Гавда Н.М.

*викладач-методист педагогіки,
ВКНЗ «Володимир-Волинський педагогічний коледж
імені А.Ю. Кримського»*

ІНТЕРАКТИВНІ ТЕХНОЛОГІЇ – ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ СТУДЕНТІВ З ПЕДАГОГІКИ СПЕЦІАЛЬНОСТІ 5.01010101 «ДОШКІЛЬНА ОСВІТА»

Загальновідомо, що потяг молоді до вивчення психолого-педагогічних дисциплін останнім часом збільшується, він пов'язаний з соціальними проблемами сучасного суспільства більше, ніж з проблемами їх викладання у ВНЗ I-II рівнів акредитації. Тобто, на сьогодні дуже переконливим є те, що рівень знань, а також вміння і практичні навички з цих дисциплін будуть необхідні для майбутньої діяльності молоді людини в Україні [3].

Вимоги сьогодення зобов'язують до пошуків нових підходів у підготовці фахівців дошкільної галузі в навчальних закладах I-II рівнів акредитації. Професійна компетентність має забезпечувати цілісну й професійну спрямованість всієї системи підготовки майбутнього вихователя, трансформуватись у системоутворююче ядро педагогічного стилю діяльності педагога нового типу, вихователя-професіонала та активізувати його потреби в самоосвіті й самовихованні упродовж життя [1, с. 74].

Багаторічний досвід викладання, аналіз навчально-виховного процесу в педагогічному коледжі дає підстави вважати, що найважливішим у вивченні педагогіки є нерозривне поєднання теоретичного матеріалу з практичними вміннями та наступне використання цих знань і вмінь під час проведення занять і режимних процесів у дошкільних навчальних закладах. Адже включення до професійної освіти нових освітніх термінів – компетентностей, компетенцій, ключових кваліфікацій обґрунтовано у працях відомих європейських науковців ще у середині 80-х років ХХ сторіччя. Нині проблема підготовки конкурентоспроможних молодших спеціалістів, здатних до сприйняття та використання на практиці нових наукових ідей, інноваційних технологій та сучасних методик, особливо актуальна [1, с. 75].

Очевидно, що старими репродуктивними способами вирішити проблему ефективного, якісного навчання неможливо. Тому поряд з традиційними формами та методами навчання слід використовувати нові сучасні методики. На сьогодні проблеми технологій навчання, їх застосування та ефективності використання представлені в роботах В.П. Беспалько, В.І. Євдокимова, М.В. Кларіна, О.М. Пехоти, Г.К. Селевко, С.С. Сисоевої, І.С. Якиманської, а теоретичні та практичні аспекти нових технологій навчання розроблені в роботах В.П. Беспалько, Л. Буркової, Г.К. Селевко, О.М. Пехоти, О.І. Пометун, Л.В. Пироженко та інших вітчизняних і зарубіжних вчених [2].

Зважаючи на те, що формування професійної компетентності здійснюється різними шляхами, кожен з яких має своє психолого-педагогічне підґрунтя, важливе місце в цьому процесі належить педагогіці співробітництва. Викладач може організувати студентів або для роботи разом, або так, щоб кожен працював окремо.

Ефективним в плані підготовки студентів до занять є використання огляду літератури, складання опорних схем, підготовки рефератів та повідомлень, складання тез або плану відповіді на питання тощо. Наприклад, вивчаючи тему «Розвиток і виховання» студентам пропонується завдання знайти серед засобів народної педагогіки приклади щодо характеристики рушійних сил розвитку особистості та проаналізувати їх. А в ході підготовки до теми «Фізичне виховання дітей дошкільного віку» студенти визначають сучасні дослідження про можливості фізичного розвитку дітей, підвищення їх рухової активності із науково-методичних видань за 5 останніх років.

Однією з основних методичних інновацій є інтерактивні методи навчання, які мають на меті створення комфортних умов навчання, де студент відчуває свою успішність, свою інтелектуальну досконалість, що робить продуктивним сам освітній процес [5, с. 39-41].

Елементами інтерактивних методик, що з успіхом застосовуються на заняттях з педагогіки є: можливість залучити до роботи всіх студентів, що присутні на занятті, організація навчання у групах (командах), робота в парах, формування доброзичливого ставлення до опонента, можливість висловлювати свою думку, створення ситуації успіху, формування навичок толерантного спілкування, вміння знаходити альтернативне рішення, тощо.

Однією з форм інтерактивної роботи є навчальна взаємодія студентів у парах і мікрогрупах. Оптимальний склад групи не більше 4-6 чоловік, групи вивчають навчальний матеріал, обмінюються вміннями. Варто об'єднувати студентів у групи довільно та дозволяти студентам самим собі обирати посильний вид роботи. Прикладом такої співпраці можуть бути завдання в ході вивчення теми «Розумове виховання дошкільників», зокрема:

1. Проаналізувати теорії розумового розвитку дітей та визначити принципи відмінності цих теорій і що в них спільне.

2. Записати і проаналізувати дитячі запитання, які ілюструють особливості розвитку дитини. Про що вони свідчать?

3. Охарактеризувати особливості дидактичного матеріалу у системі сенсорного виховання Ф. Фребеля і М. Монтессорі. Які характеристики сенсорного матеріалу цих педагогів використані у сучасних розробках засобів сенсорного виховання?

А вивчаючи тему «Взаємодія родинного і суспільного виховання», студенти виконують такі завдання:

– складають схему «Компоненти виховного потенціалу сім'ї» та дають їм характеристику;

– готують анкету для батьків, на основі якої можна було б визначити, чи знають вони свою дитину;

– розробляють тези консультації для батьків «Як підготувати і провести день народження дитини?», при цьому визначають: мету консультації, в чому

полягає підготовка до свята, чим визначається вибір подарунка; як потрібно оформити приміщення, де відбудеться святкування; що увійде до розважальної частини свята.

Так як інформаційно-комп'ютерні технології готують студентів до повноцінної діяльності в умовах сучасного інформаційного суспільства, то доречним є використання мультимедійних засобів навчання, оскільки використання мультимедійних технологій у навчальному процесі можливе на будь-якому етапі заняття [4, с. 38].

Проектна технологія передбачає створення викладачем таких умов під час навчального процесу, за яких його результатом є вдосконалення потенційних здібностей студента, виховання мотивації, особистісних та вольових якостей, а саме: самостійності, цілеспрямованості, організованості в роботі. Враховуючи власний досвід, слід сказати, що метод проектів при вмілому застосуванні досить ефективний у роботі зі студентами. Переваги технології «метод проектів» такі: розвиваються пізнавальні інтереси; використовуються різні форми роботи: дискусії, робота з літературою, збір емпіричної інформації; відбувається мотивування, з'являється задоволення від діяльності, студенти бачать результат своєї праці; відсутній формалізм знань; у випадку використання групових проектів розвивається вміння співробітничати; встановлюється зв'язок з життєвим досвідом [2].

Наприклад, при вивченні теми «Гра» студенти складають такі проекти: «Предметно-ігрове середовище дитини у сім'ї», «Сучасні іграшки, їх відповідність педагогічним вимогам».

Як було відмічено, тільки досконала творча особистість, у якій поєднуються морально-духовні якості, має шанс бути визнаною суспільством. З огляду на це, ми вважаємо, що важливим компонентом навчання педагогіки є контроль та оцінювання досягнень студентів, який є складовою частиною навчального процесу, призначений для визначення успішності навчання кожного студента, аналізу отриманих результатів та корекції подальшого процесу навчання. Ми намагаємося урізноманітнювати форми контролю, практикувати взаємоконтроль, самоконтроль та самооцінку навчальних досягнень студентів.

Одним із напрямків удосконалення контролю навчальних досягнень студентів є тестові технології. Ми вважаємо доцільним в навчальному процесі разом з традиційними формами перевірки знань і вмінь студентів включати тестові форми контролю, використовуючи все розмаїття тестових завдань. Сьогодні досить актуальною є комп'ютерна форма тестування, до переваг якої варто віднести: об'єктивність оцінювання, зручність фіксації, збереження та представлення результатів тестування, можливість автоматизованого опрацювання результатів, ведення баз даних та статистичного аналізу, можливість індивідуалізації процесу навчання. Особливо ефективно її використання в ході тематичного та підсумкового контролю знань та вмінь студентів.

Отже, формування професійної компетентності майбутнього спеціаліста у педагогічному коледжі багато в чому залежить від використання інноваційних технологій навчання, які перетворюють студента на суб'єкт пізнавальної

діяльності. Саме завдяки інтерактивним технологіям навчання відбувається шляхом взаємодії всіх, хто навчається. Вони найбільше відповідають особистісно зорієнтованому підходу в навчально-виховному процесі.

Список використаних джерел:

1. Даниленко Г. Шляхи активізації пізнавальної діяльності студентів на уроках дошкільної педагогіки // Рідна школа. – 2006. – № 11. – С. 74-75.
2. Дичківська І.М. Інноваційні педагогічні технології: Навч. посібник / І.М. Дичківська. – К.: Академвидав, 2004. – 352 с.
3. Про вищу освіту: Закон України від 1.07.2014 року № 1556-VII... kntu.net.ua/.../Zakon-Ukrayini-pro-vischu-osvitu-vid-1.07.2014
4. Свирида О. Інформаційні технології в освітньому процесі / О. Свирида // Освіта. Технікуми, коледжі. – 2013. – № 2, 3(34). – С. 38.
5. Старшинська О. Розвиток інтелектуальної ініціативи засобами інтерактивного навчання / О. Старшинська // Рідна школа. – 2006. – № 6. – С. 39-41.

Гришко О.І.

*кандидат педагогічних наук, доцент,
Полтавський національний педагогічний університет
імені В.Г. Короленка*

Клевака Л.П.

*кандидат педагогічних наук, доцент,
Полтавський інститут економіки і права Університету «Україна»*

Крупницька І.С.

*студентка,
Полтавський національний педагогічний університет
імені В.Г. Короленка*

ЕЙДЕТИКА ЯК ІННОВАЦІЙНА ТЕХНОЛОГІЯ ФОРМУВАННЯ ЛОГІКО-МАТЕМАТИЧНИХ УЯВЛЕНЬ ДОШКІЛЬНИКА

Дитина дошкільного віку перебуває у світі безмежного потоку інформації, і тому перед сучасним вихователем постає проблема – як допомогти їй краще засвоїти програмовий матеріал, як пробудити інтерес до процесу здобуття знань, як посилити увагу та покращити пам'ять малюка? Знайти відповіді на ці та багато інших запитань допомагає інноваційна технологія – ейдетика. Застосування ейдетичних прийомів та методів покращує уміння дитини запам'ятовувати, відтворювати та активно використовувати отримані знання. Крім того, у процесі виконання завдань ейдотехніки дитина вчиться долати труднощі, в неї виникає позитивне самосприйняття, розвиваються пізнавальні здібності.

Процес формування логіко-математичної компетенції дошкільника передбачає розвиток розумових операцій, покращення сприйняття, формування наочно-образного, словесно-логічного мислення, мовленнєвих здібностей, вміння логічно та послідовно висловлювати думки. Проблемою застосування